

הרואה פרק תשיעי ברכות

מסורת  
השם

שירא דמלכא . מעליה של מלך : דאמליק . נחלק לב' ודוגמא דהעור והרוע (דף קד) . דלליק מלך : יעזר עליך רעה . וסם הלחיים פה שיעזר עליך רעה : חרון אף . כיכר בחוטם שמתחמם ומוציא הכל על כן הוא קרוי חרון אף : לא תלמדך למעשה ידך . שחמשה : באדרותא מיתא . בכבוד ובהדר תמוס : אמו בעל . דומיא דשמן שחא בתוך הזית השקה את אמו : קמיק לי כוכבא . עקרתו כוכב בחלום : גנבה . שנמשלו לכוכבים : נערה המאורסה . היו רגילין לעשות לה חופה של דם בכניסתה לחופה וקורין לה תורה אור היטומא כדאמרין בכתובות (דף עז) : שילאסה דהיטומא ורשאה פרוע : טומא דאסא . טומא דאסא (ב) : שכבי משלחת . מתיס הפשטת : אס כן . דלית כך חסם נכסי ואזכר לא שכבי חסם : חסם קפא : דאמרי כך היא כשורא שכלשון פרס ויון קורין לכשורא קפא : דיקא . הוא עשרה שכלשון יוני קורין לעשרה דיקא והכי אמרי כך יש לך מומן בקורה עשירית : דריס עשרה . קורה שבראש עשרה : שלש שלומות חס . שלש שלומות המבשרים שלום : ופרשו כאשר בסיר . אלמא פורענותא היא : וכלל קניך . לשון מרובה הוא אף קניס הרבה קנה של בינה הוא : קרא קורה קורה קרא . קרא דלעת כדאמרין לקמן הרואה דלועין בחלום ירא שמים הוא לשון דלו עיני למרום (ישעיה לח) : קורא . כך הגדל בענפי הדקל כלל שנה כדרך שאל חילנות ולשנה שניה הוא מתקשה ונעשה עץ : קורא . שעה : קנה . האוכל מבשרו . בחלום : בין בדרוך : כשהוא רץ : גם עלה . קרוב לנוטריקון של גמל : פלא נעשה לו . כמו שנעשה לפינחס כדאמרין בסנהדרין (דף סג) :

שיראי דמלכא כפיתו תרין ארזי בחבלא אסור חד כרעיה לחד ארזא וחד כרעיה לחד ארזא וישרו לחבלא עד דאצטליק (ה) רישיה \*אול כל חד וחד וקם אדוכתיה ואצטליק ונפל בתרין שאל בן דמא בן אחותו של ר' ישמעאל את ר' ישמעאל ראיתי שני לחיי שנשרו אמר שני גדודי רומי יעצו עליך רעה ומתו אמר ליה בר קפרא לדבי ראיתי חוטמי שנשור אמר ליה חרון אף נסתלק מכך אמר ליה ראיתי שני ידי שנחתכו אמר ליה לא תצטריך למעשה ידך אמר ליה ראיתי ב' רגלי שנקטעו אמר ליה על סוס אתה רוכב הואי דאמרי לי באדר מיתת וניסן לא חזית אמר ליה באדרותא מיתת ולא אתית לירי נסיון אמר ליה ההוא צדוקי

לר' ישמעאל ראיתי שאני משקה שמן לזיתים אמר ליה בא על אמו אמר ליה הואי דקמיק לי כוכבא אמר ליה בר ישראל גנבת אמר ליה הואי דבלעתי לכוכבא אמר ליה בר ישראל ובנתיה ואבלת לדמיה אמר ליה הואי עיני דנשקן אהרדי אמר ליה בא על אחותו אמר ליה הואי דנשקן סיהרא אמר ליה בא על אשת ישראל אמר ליה הואי דדרינגא במונא דאסא אמר ליה בא על נערה המאורסה אמר ליה הואי מונא מעילאי והוא מתנאי אמר ליה משכבך הפך אמר ליה הואי עורבי דהרדי לפוריות אמר ליה אשתך ונתה מאנשים הרבה אמר ליה הואי יוני דהרדי לפוריות אמר ליה הרבה טמאת אמר ליה הואי דנקיט חרי יוני ופרחן אמר ליה תרתי נשי נסבת ופטרתינן בלא גמ אמר ליה הואי דקליפנא ביעי אמר ליה שכבי קא משלחת אמר ליה כולוהו איתנהו בי בר מהא דליתיה אדהכי והכי אחיא הואי איתתא ואמרה ליה האי גלימא דמכסא דגברא פלוני הוא דמית ואשלחתיה אמר ליה הואי דאמרי לי שבך לך אבוך נכסי בקפודקיא אמר ליה אית לך נכסי בקפודקיא אמר ליה לאו אול אבוך לקפודקיא אמר ליה לאו אם כן קפא כשורא דיקא עשרה זיל הוי קפא דריש עשרה שהיא מלאה זוזי אול

אשכח שהיא מלאה זוזי אמר רבי חנינא הרואה באר בחלום רואה שלום שנאמר ויחפרו עברי יצחק בנחל וימצאו שם באר מים חיים ר' נתן אומר מצא תורה שנאמר כי מוצאי מצא חיים וכתוב הכא באר מים חיים רבא אמר חיים ממש אמר רבי חנן שלש שלומות הן נהר צפור וקדרה נהר דכתיב ה'נני נוטה אליה כנהר שלום צפור דכתיב בצפרים עפות כן יגן ה' צבאות וגו' קדרה דכתיב ה' תשפות שלום לנו אמר ר' חנינא ובקדרה שאין בה בשר \*שנינו ופרשו כאשר בסיר וכבשר בתוך קלחת אמר ר' יהושע בן לוי הרואה נהר בחלום ישבים ויאמר ה'נני נוטה אליה כנהר שלום קודם שיקדמנו פסוק אחר כי יבא כנהר צר הרואה צפור בחלום ישבים ויאמר בצפרים עפות כן יגן וגו' קודם שיקדמנו פסוק אחר בצפור נודדת מן קנה וגו' הרואה קדרה בחלום ישבים ויאמר ה' תשפות שלום לנו קודם שיקדמנו פסוק אחר שפות הסיר שפות הרואה ענבים בחלום ישבים ויאמר כענבים במדבר קודם שיקדמנו פסוק אחר ענבינו ענבי ריש הרואה הר בחלום ישבים ויאמר מה נאו על ההרים רגלי מבשר קודם שיקדמנו פסוק אחר על ההרים אשא בכי ונהי הרואה שופר בחלום ישבים ויאמר והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול קודם שיקדמנו פסוק אחר תקעו שופר בגבעה הרואה כלב בחלום ישבים ויאמר ולכל בני ישראל לא ידרך כלב לשונו קודם שיקדמנו פסוק אחר והכלבים עזי נפש הרואה ארי בחלום ישבים ויאמר אריה שאג מי לא יירא קודם שיקדמנו פסוק אחר עלה אריה מסבכו הרואה תגלחת בחלום ישבים ויאמר ויגלה ויחלף שמלותיו קודם שיקדמנו פסוק אחר אם גלחתיו וסר ממני כחי הרואה באר בחלום ישבים ויאמר באר מים חיים קודם שיקדמנו פסוק אחר הנה במחת \*לך על משענת הקנה הרצוץ תגו רבנן הרואה קנה בחלום יצפה לחכמה שנאמר קנה חכמה קנים יצפה לבינה שנאמר ובכל קנין קנה בינה אמר רבי זירא קרא קרא קרא קניא כולוהו מעלו לחלמא תניא אין מראין דלועין אלא למי שהוא ירא שמים בכל כחי הרואה שור בחלום ישבים ויאמר בכור שורו הדר לו קודם שיקדמנו פסוק אחר כי יגח שור את איש תגו רבנן חמשה דברים נאמרו בשור האוכל מבשרו מתעשר נגחו הויין ליה בנים שמענחם בתורה נשבו יסורין באים עליו בעטו דרך רחוקה נודמנה לו רכבו עולה לגדולה והתניא רכבו מת לא קשיא הא דרכיב הוא לחורא הא דרכיב תורא לדידיה הרואה חמור בחלום יצפה לישועה שנאמר הנה מלכך יבא לך צדיק ונושע הוא עני ורוכב על חמור הרואה חתול בחלום באחרא דקרו ליה שונרא נעשית לו שירה נאה שינרא נעשה לו שנינו רע הרואה ענבים בחלום לבנות בין בומנן בין שלא בומנן יפוח שחורות בומנן יפות שלא בומנן רעות הרואה סוס \*לבן בחלום בין בגת בין בדרוף יפה לו אדום בגת יפה בדרוף קשה הרואה ישמעאל בחלום חפלתו נשמעת ודוקא ישמעאל בן אברהם אבל טייעא בעלמא לא הרואה גמל בחלום מיתה נקטה לו מן השמים והצילוה ממנה אמר רבי חמא ברבי חנינא מאי קראה \*אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה רב נחמן בר יצחק אמר מהכא \*גם ה' העביר חמאתך לא חמות הרואה פינחס בחלום פלא נעשה לו \*הרואה פיל בחלום פלאות נעשו לו פילים פלאי פלאות נעשו לו והתניא כל מיני חיות יפין לחלום חוץ מן הפיל ומן הקוף לא קשיא

[ע"י נע"]

הגהות  
הבית

(ה) ב' עד  
דאמליק  
אמר רבא לא  
מתנא ליה עד  
דאמליק  
רישיה אול וכו'  
ואמליק רישיה  
ונפל בתרין :  
(ב) רש"י ד"ס  
טומא  
דאסא הס"ד  
ואח"כ ג' ה'  
מכבדו הפך  
כחותה עשרה  
הוא ס' למעלה  
והוא מלמעלה  
הס"ד ואח"כ  
מ"ה שכבי קא  
משלח

ק"ל פ' טו

משלי

טו

מכס

שנים נס

משלי

הושע

ישעיה

ירמיה

הושע

ישעיה

ירמיה

בראשית תל

שיר

ישעיה

מלכים ב' י"א

משלי ד' טו

דברים לג

שמות כ"א

זכריה

[ע"י נע]

[ג']

בראשית טו

שמות כ' י"ב

[לקמן טו]

ישעיה טו טז  
[שנאמר כלל וכו'  
בילקט ישעיה סוף דמא  
טז]

יחזקאל כד  
דברים לג

ישעיה כו  
שמות י"א

עמוס ג

שופטים טו

ירמיה ו

ד"ר חסד מלת לך וכו'  
קרא בשנים ל"א

רב נסים גאון

דתני רב יוסף א' מראין דלועין אלא ליראי שמים . כבר שאלני עלית תלמיד מבני ספרד היש לה טעם ואני לא קבלתי בה כלום וגם לא נשאלתי עלית קודם לכן טעילנא ונתי לוי כי זאת קבלה היא ביד החכמים ולא נודע לי שחכמינו בת טעם אבל נראין דבריהם בעיני שאפשר שיהיו דומים יראי שמים דלועין שכסם שהדלועין אין בכל פירות הארץ גדולים מהם ואעפ"כ אין מתנשאין על הארץ אלא כל זמן שהן גדלין ופריין קומסוסיין נמיכות בארץ כך הן יראי שמים אין כל

חברותי שמעלתי בנחה מפעלם ולא ערפן מהם בדררשינן בהאי פסקא (ליוכ כח) הן יראת ה' היא חכמה וסוד מרע בינה שכן בלשון יוני קורין לאחת הנא לפי שפירש ב' ב' (שנת דף לא) ואעפ"כ כל זמן שפוסקין לתן חקב"ה גדולה וכבוד ונשיאות הן מוספין ענה ונמיט' בעיני שפירש כבודו ולמדנו רבינו שהתורה \*סולמה ענה דכתיב (משלי כב) עקב ענה יראת ה' ובתרה יראת דכתיב (תהלים קי"א) ראשית חכמה יראת ה' ובפסוק יציאת השבת ב' דבני מערבא (הלכות ג) אמר ר' יצחק בן אלעזר כל שעשת חכמה עשרה לראשה עשת ענה עקב לסליית דכתיב ראשית חכמה יראת ה' ובגמ' דרין סוף פירקא דכיומי הדס (מולין דף סט) אמר חקב"ה לישראל חושק אני בכס שאפי' בשעה שאני משפיע לכם גדולה אתם ממעופין עשכם לפני נתיני גדולה לאברהם אפר (בראשית י"ח) ואנכי עפר ואפר נתיני גדולה למשה ואהרן אפר (שמות טו) וגרע מה נתיני גדולה לרוד אמר (תהלים כג) ואנכי תולעת ולא איש ולפיכך אפשר שתהא כוונתן של חכמים ברישוי יראי שמים דלועים בשביל הדבר הזה יעזר נשמעתה מטפה של מלה דלועין דלי עיני לפוסח וזו היא סדר יראי שמים כמו שאמר חזקיה (ישעיה לח) רלי עיני למרום כלומר שוק בשוחין בו ומצפין אליו ומחכים לשבו והיה ישר בעיני השואל זה הפירוש גם בעיני כל התלמידים שהיו לשם ולפיכך כתבתיו בזה חסדק \*סולמה כ"ס לפיטו נתנמא מלך